

Conferència del Cercle d'Economia

Repercussions econòmiques del trasllat de runa a l'Alt Urgell:

benefici privat, cost públic?

21/06/2001

Conferenciants:

M.I. Sra. Olga Adellach

Sr. Jordi Ausàs

Sr. Salvador Maura

Sr. Ventura Roca

Preguntes:

Francesc Zamora: Si no hi ha puntualització o rèplica, passarem al torn de preguntes.

Hi ha dues qüestions per a la taula, altres dues per a la Ministra Olga Adellach i una qüestió per a una persona del públic. Passo a llegir-les en l'ordre en què m'han arribat.

P: Per a Olga Adellach: Quina és la ubicació del nou forn incinerador?

Olga Adellach: És una pregunta sense resposta, actualment. Espero que durant el mes vinent hi hagi una decisió política al respecte. En principi, la setmana que ve el plec de bases quedarà enllestit, hi haurà una intervenció a nivell de tècnics pròpiament de Govern i, a partir d'aquí, donant-nos dues setmanes de marge, espero que aquest plec de bases pugui ser aprovat pel Govern. La part d'ubicació està en blanc, i això vol dir que la decisió s'ha de prendre ja, perquè sinó, en qualsevol cas, sí que tindrem un retard en disposar d'una planta de tractament. Tal com estan els terminis, són quatre mesos per tal que el plec de bases surti a concurs, nosaltres tindríem dos mesos més per analitzar les ofertes. Un cop adjudicada, sis mesos per tal que l'empresa pugui acabar de fer el projecte i posteriorment dos anys de construcció. Això vol dir que ens en anem a final del 2004 per tenir una planta de tractament de residus, i el país no es pot permetre, ara per ara, un retard en aquest tema.

Personalment, si vaig agafar el compromís de tornar al Ministeri de Medi Ambient va ser, d'alguna manera, per tractar de tirar endavant aquest projecte. Com bé sabeu, quan hi ha canvis polítics de vegades es tornen a començar les coses i tot s'allarga... Si el compromís ha estat acceptat és per tirar-ho endavant. Sinó, no crec que pugui continuar a la cartera d'Agricultura i Medi Ambient.

P: Una altra pregunta per a la ministra: Quina és la possibilitat que es quedi a Andorra el material procedent de la runa d'obra prèviament fet el triatge?

Olga Adellach: No sóc tècnica en aquest tema, i m'agradaria que un tècnic m'ho aclarís. Potser sí que amb les plantes de triatge i, evidentment, amb la tria d'aquests residus, hi pot haver una possible reutilització al país, ja sigui per àrids, per recobrir carreteres... (potser estic dient alguna barbaritat); algun tècnic de la taula potser podria acabar d'aclarir-ho, però si hi ha algun residu que pugui ser reutilitzable a Andorra també comprenc la posició dels nostres veïns i entenc que, si és així, estaria bé que, a la llarga, Andorra reutilitzi aquests residus. Evidentment, que ens deixin la porta oberta, com diu el conveni, per tal que puguin ser exportats, amb un control, és clar.

Francesc Zamora: Una pregunta per a la taula, que la pot respondre qualsevol, i que fins i tot permet una resposta a més d'una banda, no és obligatori que l'hagi de respondre una sola persona.

P: Un sol abocador, benefici públic i cost privat?

És a dir, invertim l'ordre, entenc que la pregunta diu: si tinguéssim un sol abocador, el benefici passa a ser públic i el cost passa a ser privat?.

Salvador Maura: Un sol abocador a on?.

Francesc Zamora: Entenem a l'Alt Urgell.

Salvador Maura: Si vols ja contesto jo, i aprofito també per aclarir que potser abans no m'he explicat bé quan he parlat del punt D del tractat, segons el qual no es permetia l'entrada de runa. El que sí permet és l'entrada de runa amb finalitats de reciclatge. Si es baixa la runa andorrana on sigui per reciclar, el tractat ho permet. El que el tractat no permet és baixar la runa per colgar, per enterrar i per tirar a un abocador. Per tant, si es fa un abocador, com ha sortit aquests últims dies a la premsa, per exemple a Noves, destinat a colgar la runa, es contradia el punt D del tractat. Sí que es pot baixar la runa per reciclar, però no pas per colgar.

El benefici d'un únic abocador a l'Alt Urgell. Qui controla aquest benefici? El benefici va a mans privades o a mans públiques? I si va a mans públiques, què se'n fa d'aquests diners i qui ho controla? Això també hauria d'estar molt ben especificat, perquè no entendríem que algú, sobre aquest tema, en fes negoci, entenem negoci particular i privat.

Jordi Ausàs: Comparteixo el que ha manifestat el Salvador Maura. És a dir, és ja una hipoteca, com hem dit abans, el fet mateix de tenir aquestes instal·lacions en una comarca on hi ha possibilitats importants de desenvolupament turístic, però encara seria més greu que la gestió i el benefici que es pugui produir d'aquesta planta pugui anar a mans privades i, per tant, difícilment podria revertir en la millora de l'entorn. Si fos així, seria molt bo que tingués un caràcter transparent, públic i que, a més a més, de manera clara i específica, aquest tipus de benefici pogués anar, com una mena de taxa ecològica, si se'm permet dir-ho d'aquesta manera, a reposar l'entorn natural.

Ventura Roca: Com ja he dit abans, en el seu dia, al consell d'alcaldes la proposta que es feia era d'una empresa mixta, capital privat i públic, perquè realment els beneficis poguessin revertir a l'ajuntament, al propietari, al consell comarcal i a l'empresa privada, és clar, si hi ha un privat que hi posa diners, és clar que si no hi té uns beneficis no ho farà. Aquesta és una proposta que inicialment hi era. Actualment la proposta és diferent, per tant desconec com acabarà, però entenc que tots fem volar coloms i hem de ser realistes: inicialment totes les empreses privades que hi ha a Catalunya que reciclen les runes ho fan per beneficis. Aquest és el principi de l'empresa privada, anar a buscar els beneficis. Si no hi participen les administracions, no hi ha cap normativa que digui que els beneficis han d'anar per a infraestructures dels municipis o de la comarca. Inicialment això no està previst, per tant em sembla que ens passarem "la mà pel nas"... És una opinió personal....

Francesc Zamora: Una altra pregunta a la taula:

P: Si classifiquem la runa aquí a Andorra i les exportacions poden arribar a representar dos camions al dia, s'obriria així un abocador a l'Alt Urgell?

Ventura Roca: La contesto jo. Sí, sí perquè, com he dit abans, el Pla nacional de residus, i concretament el Pla nacional de residus de runa procedent de la construcció, contempla que a l'Alt Urgell hi hagi un abocador. Per tant, hi seria igual.

Francesc Zamora: Una pregunta per al Daniel Armengol.

P: Hi hauria volum suficient per plantejar-ne una planta de tractament rendible aquí a Andorra i, si es licitès, vostè hi licitaria?

Francesc Zamora: Si vol, pot contestar. Vostè no està a la taula, per tant, no té l'obligació de contestar.

Daniel Armengol (fill): Vist que no s'especificava quin, contestaré jo. Crec que no, i potser s'hauria de buscar algun conveni. Per això es parla tant de l'abocador de l'Alt Urgell, per tal de poder fer una cosa mixta amb Andorra, perquè ni l'Alt Urgell tot sol ni Andorra tota sola tenen prou runa com per permetre's el cost que representa una planta classificadora.

Francesc Zamora: Una darrera qüestió per a l'Olga Adellach.

P: Quan es diu que els centres de triatge de runes tindran una darrera fase de matxucat, això vol dir que la runa matxucada es podrà aprofitar a dins d'Andorra?

Olga Adellach: Aquesta runa potser es podrà aprofitar a Andorra, però també queda clar que el reglament que estem elaborant diu, en el seu títol, "relatiu a les condicions d'exportació fora del Principat d'Andorra de runes, enderrocs i altres residus de la construcció i de l'establiment i funcionament de centres de triatge". És a dir, que dins d'aquest reglament incloem un article que especifica que s'ha de tenir una matxucadora però que contempla també les possibilitats d'exportació. Abans també hem parlat d'aquest tema: suposo que si es pot reutilitzar i els costos de reutilització són menors que els costos d'exportació, en aquest cas els empresaris també ho valoraran.

Francesc Zamora: Crec que ja hem fet el tomb a la qüestió de les runes. Si hi hagués alguna altra pregunta, encara que no estigui per escrit, que algú volgués plantejar, no hi hauria cap problema.

Persona del públic: Bona nit. Jo parlaré com a alcalde de Valls d'Aguilar, perquè podria parlar amb altres condicions, municipi possiblement de l'abocador de què estem parlant. Ha sortit l'abocador de Noves, és el lloc ideal o idoni per qüestions de medi ambient. Bé, ara sortirà a concurs públic, ha de seguir el seu tràmit, esperem que amb bon fi. Més que preguntar, potser voldria rebatre una mica el senyor Jordi Ausàs i els representants de l'Ajuntament de La Seu. Em sembla que el Jordi Ausàs no està massa assabentat de la qüestió quan parlava de beneficis privats i públics, perquè el tretze d'abril de l'any 2000 tots els alcaldes, o gairebé tots, en un consell d'alcaldes del qual es va aixecar acta, ja van parlar d'això i vam intentar arribar a un acord. Com a president del Consell d'alcaldes, vaig proposar que això ho hauria de fer possiblement el consell comarcal o bé una empresa mixta, com ha dit el president del Consell Comarcal, i que els beneficis revertissin als ajuntaments. No va haver-hi manera d'arribar a un acord. Sí però que va haver-hi acord de tots per tal de fer un sol abocador a l'Alt Urgell, fer-ne un de sol. Ja n'hi ha algun altre, de petita capacitat, que hi ha de ser, tenim en compte que hi ha el de Benavarri. N'hi haurà un a Tuixén la Vansa i possiblement un a Oliana, no sé si punts de transferència, perquè és clar, estan molt allunyats d'aquell que possiblement pugui sortir, ja sigui a la Ribera d'Urgellet o Valls d'Aguilar.

Voldria dir també que som veïns amb Andorra i crec que hem de col·laborar. Això no vol dir que ens ho puguin baixar tot, perquè què fóra de la comarca sense la Seu d'Urgell i de la comarca sense Andorra? Des del meu punt de vista personal, no de partit ni polític, sinó personal, el tema de la depuradora, que l'Ajuntament de la Seu sempre ha anat en contra que es fes en terreny espanyol, jo només estic en contra perquè de fet només és una ratlla: que la depuradora d'Andorra es faci a Organyà, que es faci a la Seu, només és una ratlla que és la frontera: que es faci en un costat o en un altre em sembla que és completament indiferent... Em sembla que estem "rizando el rizo" i essent més papistes que el papa...

Últimament estic llegint als diaris moltes crítiques, que no cal que les repeteixi, perquè les llegeix tothom, del senyor Jordi Ausàs i del senyor Joan Ganyet, contra l'abocador de Valls d'Aguilar, l'abocador d'Andorra. Jo tinc molt respecte a Andorra, potser perquè vaig haver de pujar-hi refugiat i vaig haver de treballar amb un senyor que en aquest moment és aquí, i com jo n'hi havia molts... Potser jugo amb els sentiments, sí, però torno a dir que som limítrofs i ens hem d'ajudar i col·laborar. L'abocador de Valls d'Aguilar és un abocador comarcal. Si es tira endavant aquest abocador, a mi tant se me'n dona que baixi la runa d'Andorra com que pugui de Ponts o de Manresa. Però si a vostès els fa tanta nosa la runa d'Andorra, crec que en lloc d'anar contra l'ajuntament o l'alcalde, el que hem de fer és anar contra Andorra, o contra la Generalitat, o contra el govern de l'Estat que també va firmar el conveni. Perquè aquí s'estan acarnissant amb un municipi que intenta fer les coses bé i controlades, quan actualment hi ha municipis que, tots ho sabem des de molts anys, que estan baixant de tot, i sembla que això ho tinguin oblidat. Res més. Gràcies.

Jordi Ausàs: Per respondre una mica a l'alcalde de Noves de Valls d'Aguilar, pel que fa al primer punt, de fet li dono la raó. No vull dir que no s'hagués intentat des del Consell Comarcal que la gestió fos pública del tot per tal que revertissin els beneficis d'aquesta instal·lació en el conjunt de la comarca o almenys del terme municipal, però la veritat és que no es va aconseguir. Per tant, la proposta d'abocador que coneixem pels diaris és una proposta que dona un benefici a una empresa privada i, per tant, l'ajuntament allà hi és de convidat de pedra. Véns a dir una mica allò que estàvem plantejant: una cosa és allò que haguéssim volgut i l'altra el que finalment s'ha aconseguit.

Pel que fa al tema de l'opinió de qui parla en relació amb el tema de l'abocador de Valls d'Aguilar, jo no he dit mai ni una sola paraula en contra de l'Ajuntament de Valls d'Aguilar ni en contra del seu alcalde, en absolut. Ni tampoc en contra de l'Ajuntament de Ribera d'Urgellet, que també era candidat a poder tenir una instal·lació d'aquestes característiques, en cap moment. Si alguna cosa he dit, i l'he dita amb la màxima claredat que he sabut expressar, és que la instal·lació d'aquestes infraestructures no ens sembla la més adient en una comarca amb el perfil de la nostra. És a dir, anant més enllà, hem dit que no enteníem a qui pot beneficiar aquest interès de dos alcaldes, de dos ajuntaments, per barallar-se entre ells per tal de poder obtenir la instal·lació d'aquesta infraestructura. A nosaltres, equivocadament o no, ens sembla que encara que determinades empreses o una determinada empresa pugui fer una aportació econòmica -no sabem de quines característiques però em sembla que no serà cap aportació que pugui variar molt els pressupostos generals d'aquests ajuntaments-, ens sembla, doncs, que encara que sigui així, això pot ser pa per avui i gana per demà. El que fa és hipotecar, com dic, un model de terme municipal i un model de comarca. I fins i tot el que hem dit també és que pensàvem que, a nivell de Consell Comarcal, el que caldria és obrir un debat a la comarca, perquè no podem passar de puntetes per aquest tema. Hem de saber quin model de comarca volem, quines sortides volem per a aquest perfil d'àrea pirinenca i, si aquestes instal·lacions encaixen amb el perfil, doncs benvingut sigui... El que no pot

ser és voler apostar per un model de desenvolupament territorial d'aquesta àrea i en canvi tenir instal·lacions d'aquestes característiques on, com diu l'alcalde, li és igual que la runa vingui de Manresa, de Ponts o d'on sigui. Em sembla que no és el model. Cada zona segurament ha de gestionar-se els residus que genera ella mateixa, aquí i a tot arreu. Per tant, no barregem les coses: la relació amb Andorra és boníssima, és estretíssima, ha de ser-ho i continuar essent-ho. A més a més, en molts àmbits estem cridats a participar i a col·laborar. Mentre sopàvem estàvem apuntant una bona colla d'àmbits en què podem col·laborar. Això no té res a veure amb les relacions entre Andorra i l'Alt Urgell que, com és sabut, són molt estretes, i no pas ara, sinó des de l'època dels nostres padrins: cada família de la Seu pot explicar com algun dels seus membres va pujar cap a Andorra i a l'inrevés, de gent d'Andorra que ha baixat cap a la Seu. Per tant, no cal barrejar les coses.

Equivocadament o no, aquest és el nostre posicionament. I a més, ens sembla que s'està començant la casa per la teulada: no és anecdòtic que es vulgui posar una instal·lació d'aquestes, el que cal és, a nivell comarcal, definir quin model volem per a la nostra àrea i si aquest tipus d'infraestructures encaixen amb aquest model. Pensem que, en una àrea pirinenca com la nostra, ha de ser un model sostenible, que lesionï el mínim possible l'entorn natural. La gent que voldrà passar determinades èpoques en aquesta zona i voldrà anar a una residència de casa de pagès i voldrà passar-hi uns dies de descans, vol un paisatge bucòlic, pastoral. Naturalment, no triarà aquell lloc que, quan passi per la carretera, hi trobi una gravera a la porta del poble o hi trobi un abocador d'aquestes característiques. En triarà un altre, de ben segur.

Salvador Maura: Per al·lusions, puc contestar jo també?

Em sembla que l'última part de la seva intervenció l'he interpretada com voler portar la discussió cap a un àmbit personal. No hi ha res d'això, ni contra cap municipi, ni contra cap alcalde.

Quant a la nostra postura, em sembla que és una postura per defensar els nostres drets legítims i en base a la legislació internacional. S'imaginem un contracte per anar a enterrar residus, posem d'Alemanya, radioactius, a Angola? O un contracte per intercanvi de residus i de runes entre França i Espanya? Estem parlant, en definitiva, de defensar els nostres drets i una mica, també, d'allò que tothom diu i defensa, que és la seva sobirania i el seu dret a gestionar el seu territori. I no barrejar qüestions personals, qüestions econòmiques, qüestions de dependència ancestral del territori d'un envers l'altre, tant de dalt a baix com de baix a dalt. Això és cert, però ens sembla que aquests punts s'han de destriar i saber valorar independentment.

Alcalde de Noves de Valls d'Aguilar: No vull entrar en polèmica, però contestaré. Quan he parlat de Manresa, volia dir d'Espanya, i potser en lloc de Manresa hauria d'haver dit algun lloc de l'Alt Urgell, com Organyà.

Jordi Ausàs, ha estat molt bé la teva exposició. Primer: es barallen dos municipis, això és fals. Mai no m'he barallat ni ha hagut cap discussió amb l'Ajuntament de Ribera d'Urgellet. L'alcalde de Valls de Valira no ha fet pressió a ningú ni s'ha discutit amb ningú perquè li donessin l'abocador a ell, si és que li donen. O sigui que això que acabes de dir i que també surt als diaris, no és així.

Després, al programa, parlant, tot això està molt bé. Però he de recordar que en un any hem fet catorze reunions parlant de runes i altres residus; tu ets membre d'una de les mancomunitats de d'Urgellet, jo sóc president d'una altra i no t'he vist, si no recordo malament, en cap d'elles. És aquí on s'ha de treballar i on hem de parlar. De la resta, ho dono per tancat, no vull entrar en polèmica. Potser tens raó, potser m'he passat, no ho sé... Però és a les reunions aquelles que hem de fer feina, encara demà n'hi ha una.

Quant al representant de l'Ajuntament de La Seu, dic més o menys el mateix: no vull entrar en polèmica, però al senyor Ganyet, alcalde de La Seu -potser queda malament parlar d'ell estant absent-, també li diria que a molt poques reunions ha assistit. Últimament hi ha assistit a alguna, que no era de runes sinó de residus urbans. Sempre envia els seus representants i en lloc de fer opinions, de vegades gratuïtes, cal treballar. I tot el que aquí s'està exposant i no cau bé, dir-ho sobre una taula. Perquè, és clar, si no hi és, llavors és molt còmode parlar malament dels altres. Gràcies

Jordi Ausàs: Una petita puntualització. Sóc membre de la Mancomunitat d'escombraries de d'Urgellet. Sóc vocal, membre d'aquesta mancomunitat, i he participat a totes les reunions que ha convocat la mancomunitat a la qual pertanyo. Suposo que les reunions a què tu fas referència entre les dues mancomunitats i potser el Departament de Medi Ambient a mi no m'ha correspost d'anar-hi, perquè ja hi han anat els representants de la mancomunitat. Jo no n'ostento la representació, per tant no hi he assistit.

Francesc Zamora: Podem donar per clausurat el tema de la runa i emplaçar-vos per, aquells que vulguin assistir, la propera trobada que farà el Cercle, el dia 29 d'aquest mes. Parlarem de l'ordenament del territori andorrà amb Josep Escaler, director d'Ordenament Territorial, i el senyor Joan Llord, director general d'Urbanisme.

Bona nit i moltes gràcies per la vostra assistència.